

STORTINGET

Representantforslag 164 S

(2021–2022)

fra stortingsrepresentantene Dag-Inge Ulstein, Olaug Vervik Bollestad og Kjell Ingolf Ropstad

Dokument 8:164 S (2021–2022)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Dag-Inge Ulstein, Olaug Vervik Bollestad og Kjell Ingolf Ropstad om å legge Norges forhandlinger om en frihandelsavtale med Kina på is umiddelbart dersom Kina støtter Russland militært i invasjonen i Ukraina

Til Stortinget

Bakgrunn

Kina inntok et standpunkt om strategisk støtte til Russland før invasjonen av Ukraina. Støtten kan minne om 1950-tallets Kina–Sovjet-allianse. Ifølge Financial Times vurderer Kina nå en henvendelse fra Russland om å gi Russland militær bistand til krigen i Ukraina. Kinas valg om enten å opprettholde støtten til Russland og gi landet militær støtte, eller å fornye forpliktelsen sin til stabilitet, vekst og integrasjon, vil ha stor betydning for den nye verdensordenen.

Europa har nå en historisk mulighet til å påvirke Kinas valg i det «trilemmaet» landet står i: Kina ønsker i utgangspunktet å fortsette støtten til Russland som en partner med felles verdier, energipolitiske interesser og militært samarbeid, landet ønsker å følge prinsippet om å beskytte ulike lands suverenitet og territoriell integritet, og Kina ønsker å minimere skaden overfor sine viktigste handelspartnere, USA og Europa.

Kina opplever nå en økende kostnad ved støtten til Russland, et land som har gått til full invasjon av nabolandet, og som er ansvarlig for en krigføring som gir store sivile tap. Nå er tiden kommet for Europa til å stå sam-

let og vise Kina tydelig hva landet risikerer dersom det velger å gi Russland militær støtte i krigen mot Ukraina. Kinesiske myndigheter skal nå ha følgende budskap til europeiske diplomater i Beijing, ifølge professor Evan Medeiros ved Georgetown-universitetet:

«Dere har mistet Russland, dere kan ikke miste Kina også.»

Svaret til Kina bør være at

«hvis dere har mistet USA, har dere ikke råd til å miste Europa også.»

Norge er et lite land, men har like fullt et ansvar for å bidra til et slikt tydelig europeisk svar på den kinesiske trusselen om militær bistand til Russlands invasjon i Ukraina. Norge har pågående forhandlinger med Kina om en frihandelsavtale. Forhandlingene har betydning for begge land, for Kinas del særlig politisk. Dette gjelder ikke minst i lys av at EU i 2021 bestemte seg for å nekte å ratifisere sin fremforhandlede handelsavtale med Kina, som følge av sanksjoner knyttet til Kinas behandling av uighur-minoriteten i landet. Om Kina i denne situasjonen skulle få til en handelsavtale med Norge, ville det være en fin fjær i hatten for kinesiske myndigheter. Kinas behandling av uighurene har også gjort at handelsforhandlingene har vært omstridt her hjemme før krigen i Ukraina startet.

Forslagsstillerne mener at Norge snarest bør formidle til Kina at landet umiddelbart vil legge forhandlingene om en frihandelsavtale med Kina på is dersom Kina velger å støtte Russland militært i krigen i Ukraina. Dette er ikke et lett budskap å komme med til Kina. Men det ukrainske folks lidelser, de felles frihetsverdier de kjemper for, og muligheten for å forme den kommende

verdensordenen i retning av frihet, fred og stabilitet, krever at også Norge inntar standpunkter som kan ha omkostninger for landet.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber regjeringen om snarest å formidle til Kina at Norges forhandlinger om en frihandelsavtale med landet vil bli lagt på is umiddelbart dersom Kina støtter Russland militært i invasjonen i Ukraina.

29. mars 2022

Dag-Inge Ulstein

Olaug Vervik Bollestad

Kjell Ingolf Ropstad